

Ondřej Hejma

Fejsbuk

Fejsbuk

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na

www.xyz.cz

www.albatrosmedia.cz

x·y·z

NAKLADATELSTVÍ

Ondřej Hejma

Fejsbuk – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2017

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

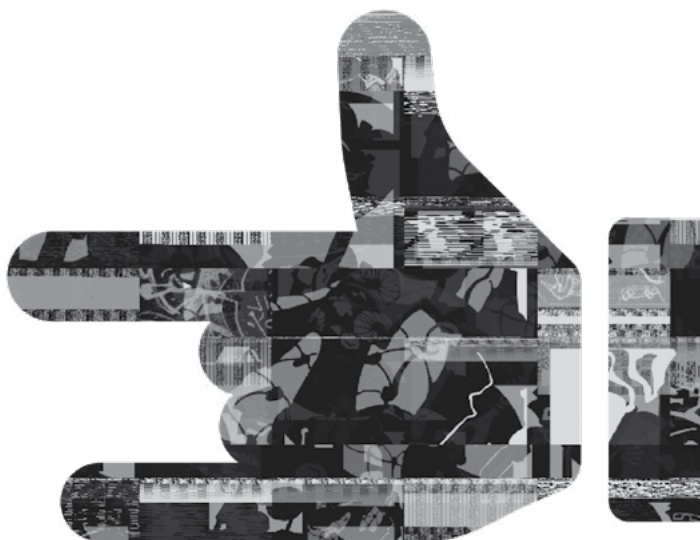

ALBATROS MEDIA a.s.

Ondřej Hejma
Fejsbuk

Ondřej Hejma Fejsbuk

Motto:

Svůj souboj s Luciferem jsem beznadějně prohrál.

Copyright © Ondřej Hejma, 2017

All rights reserved

Cover © Jakub Kaše, 2017

© NAKLADATELSTVÍ XYZ, 2017

ISBN tištěné verze 978-80-7505-805-8

ISBN e-knihy 978-80-7505-921-5 (1. zveřejnění 2017)

Sklidíš přesně to, co zaseješ

Perfect Day

Je první máj roku 2011, je lásky čas a na La Place de la République se šikujou nespokojenci z celého světa. Je tu Nová antikapitalistická strana, aktivisti z Pobřeží slonoviny, turecký nacionalisti i ta parta, co chce, aby svoboda byla pro všechny Syřany. A taky ženy – matky, který chtějí prostě víc peněz pro sebe a své děti.

A možná právě v tuhle chvíli speciální jednotka Navy Seals míří na jednoho vytáhlého kudrnáče s fousama, kterému celej svět říká Usáma bin Ládín.

„Ameriko, máš na rukou krev,“ volá preventivně do všech stran transparent v srdci Paříže. Stojím tu, koukám a najednou si připadám jako doma.

Ale pozor – tohle nejsou žádný WikiLeaks! To, co držíte v ruce, je poctivej transcendentální fejsbuk, zpověď naší vinylový generace, a vůbec mi nevadí, že to zní tak zásadně a noblesně.

Je v tom všechno: sex, drogy, rokenrol, politika, napětí, intriky i tajný služby. Někdo si může klidně myslet, že je to pokus o psychoterapii staříčkovýho folkrockovýho vypravěče, kterej si začíná uvědomovat, že mejdan musí jednou skončit, ale ještě se mu nechce domů.

Taky by se dalo říct, že je v tom trošku ten model „než to zapomenú“, jak říká Zagorka.

A kdo by v tom viděl maličko mesiášskej komplex, taky by nebyl úplně vedle. Ale bůhví, třeba je v tom i něco z toho trapně banálního kamarádství, aspoň doufám. Je zajímavý, jak má člověk někdy tendenci páchat dobro a pak ho ještě vystavovat na odiv. Fuj. Ale je to silnějši než já, a tak to má bejt. Jinak, co se

formy týče, nebojte se, nehodlám z toho dělat nějakéj epochální výlet pana Broučka do bůhvíjakýho století, žádný tesání velkejch myšlenek do kamene, jen pár obrazů z dějin naší party, která se seznámila tehdy, když zase jednou spadla klec.

No, a pokud jde o pravdomluvnost, říká se, že knížky ze života jsou buď upřímný a zároveň krutý a někdy i nespravedlivý k lidem kolem vás, anebo zase slušný, ohleduplný, ale strašně nudný a nezajímavý. Taky si to můžete všechno vymyslet, což už je vopravdový umění, ale na to já nemám. Takže se držím toho, jak to bylo. Protože vím, že lhát se nemá, ale na druhou stranu člověk nemůže vykecat všechno, jak říkal správně jednou pan Václav a vedle něj sedící Lou Reed nevěděl, jestli přitakávat, nebo se smát.

Vono je totiž důležitý, aby ty pravdy nebylo zas tak nějak zbytečně moc. Pravdy má bejt vždycky tak akorát, jinak to lidi nase-re. Pro pravdu se lidi nejvíc zloběj, a když jim řeknete všechno, začnou vás nenávidět. Ve jménu pravdy se páchají ty nejhroznější prasárny a privatizace pravdy by měla bejt prohlášená za zločin proti lidskosti.

Já nejsem žádněj hrdina ani průkopník, jsem spíš takovej imitativní typ, jak říkával profesor Vochala na studiích sinologie. Narodil jsem se v pražskejch Dejvicích, v ulici Nikoly Tesly, která je pojmenovaná podle srbskýho vynálezce střídavýho proudu, bezdrátovýho přenosu a harmonický rezonance.

Na rohu byla hospoda U Švejka a za okny vyrůstal hotel Internacionál, kterej je stejně starej jako já. Byl jsem rád, že vyrůstám v ulici, která je pojmenovaná podle někoho regulérně užitečnýho, protože to tehdy nebyla žádná samozřejmost. A to jméno taky dost prudilo policajty, který nikdy nevěděli, jaký *i* nebo *y* se tam kde píše. Rodiče mě od malička vedli ke sportu a vědění, což bylo od nich zároveň hezký i z nouze ctnost taky proto, že se toho tehdy krátce po válce moc jinýho dělat nedalo.

Záhy usoudili, že mám jazykový nadání, a tak našli učitelku, která měla ten talent rozvíjet. Což vypadalo divně v dobách, kdy jsme nikam nesměli cestovat, cizinci v Praze byli vzácnější než sůl, CNN ještě nebyla založená a internet ani vymyšlený.

A navíc jsme začali to pubertální studium ruštinou, což vypadalo jako ta úplně největší kravina. Protože tu už jsme brali ve škole a já z ní měl samozřejmě jedničku.

„Andrej, sámýj lúčšij učenik,“ pochvalovala si mě paní Somová, která se v Praze usadila prchajíc před komunistickou revolucí, aby ji pak po třiceti letech v Praze prožila podruhé.

Bylo to divný. Dávali mi číst Čapka v ruštině a uznejte, že *Vajná s salamandrami* prostě připomíná salám, a ne *Válku s mloky*. Ve finále rodiče zaznamenali jistou nespokojenost na straně studenta a změnili směr.

A protože moje učitelka byla vnučka Heinricha Schliemanna, legendárního multilingvisty a objevitele Troje, neměla problém přeradit na některou jinou ze svých jazykových dovedností, a tak jsem u ní nakonec zakotvil coby student francouzštiny, kterou se mě marně snažila doma naučit matka coby absolventka předválečného pařížského gymnasia.

Němčinu jsme měli v rodině předepsanou z otcovy strany, a tak jsem byl zároveň v bytě pana Franka na Vinohradech uvržen i do výuky teutonských jazyků. První věta, kterou jsem se naučil, byla příznačně oznamovací a zněla: „Das ist ein Segelschiff“ neboli „Toto je plachetnice“. Nepřipadalo mi sexy učit se jazyk souseda okupanta, kterej mi ještě nedávno zavíral tatínka do vězení, ale nakonec jsem poslechl.

Můj otec, kterej měl na stěně fotku V. I. Lenina, se narodil za Rakouska-Uherska, vystudoval práva v tý sladce buržoazní první republice Adiny Mandlové, tatíčka Masaryka, trpících dělníků a intelektuální levice. Jako na potvoru ho pak jako českýho studenta 17. listopadu 1939 odvezli do německýho lágru,

ale ta směla byla relativní, protože spolužáka Opletala rovnou zastřelili.

No, a po válce za ním přišel kámoš z toho lágru a povídá:

„Karle, kde jsi? Všichni už tady jsou!“

Myšlena byla komunistická strana. A tak šel budovat lepší zítřky, kterejm věřil, aby ho z té strany po únoru vyrazili a dali mu patnáctiletý Berufsverbot. Což zní jako název nějakýho fajnovýho chlastu, ale ve skutečnosti je to politickej zákaz neboli zarach.

Takže tu rodinnou káru táhla máma, který nějakým zázrakem prošlo, že její brácha za války padnul u britskýho letectva, ale dlouho jí to nevydrželo, protože ji nakonec vyhodili taky, jelikož byla dubčekovka a někdo to prostě vodsrat musel.

Otec se dožil 93 let a byl československým občanem celkem pěti různěch režimů. Když přišla sametovka, už se jen skepticky usmíval a byl v podstatě rád, že my jsme rádi.

Saxofony hrály zatím ještě velmi unyle, a zatímco můj starší brácha už dávno s dejvicou partičkou konzumoval jedno pivo za druhým, já jsem coby vzorný student hrál fotbal a vystříhoval si ze Stadiónu fotky nejlepšího fotbalisty všech dob, kterým je Brazilec Pelé. Sestavu jeho Corinthians a později i FC Santos jsem tou dobou uměl zpaměti, stejně jako Ludolfovo číslo na třicet pět desetinných míst.

Ale byl to nejspíš jeden ze spolužáků a bratrových hospodských kumpánů jménem Šabach, který se zařadil do armády těch, kteří mě pomalu začali dostávat na tu příslovečnou šikmou plochu, aspoň pokud si pamatuju. Ano, hádáte správně, ten Šabach – tenhle dejvickej Hemingway ze šakalích let mě, hodnýho a slušnýho kluka, bezohledně infikoval kulturou Satanovou, tím arizonským broukem, mandelinkou bramborovou pokleslé literatury, hříšné hudby a dekadentního životního stylu.

„No jo, Šabach – pivo s rumem,“ povzdechnul si tehdy otec, když jsem se připotácel z první pitky v hospodě U Švejka.

Je fakt, že když tehdá v těch našich šakalích letech do vesmíru vlítnul Gagarin v tý svý raketě, zdál se to bejt docela dobrej nápad, jakože lidstvo a pokrok a tak, ale jinak to byla přece jen trošku nuda.

A ten volnej duchovní prostor, kterej jsme si užívali, třeba když jsme probírali lehčí témata jako třeba maďarský zemědělství, bylo třeba zaplnit.

Tak vznikla již na základní škole společná prvotina dvojice Hejma–Šabach s lehce podbízivým titulem *Třináct temných úderů*. Socialistický umění to nebylo.

Dal bych ruku do ohně, že to byl on a jemu podobní, kdo mi podstrčili první fotku Beatles, sotva zřetelnou, cyklostylovanou, zoufale černobílou fotokopii z nějakého sovětského mládežnického časopisu, jehož jméno si už nepamatuju. V titulku se jim posměšně říkalo „poprygunščíky“ podle toho, jak poskakovali na pódiu, ale tenhle špílec nebylo jednoduchý docenit, protože je nikdo ve skutečnosti neviděl.

Šabach mě ale pro jistotu hned orientoval správným směrem upozorněním, že Beatles jsou slušňácký sračky a ta správná muzika jsou Stouni, protože to jsou skutečný rockeři, a navíc homosexuálové. Takže jestli tam někdy u školy stál rohatej a rozhazoval svoje sítě, tak to byl tehdy on a byl převlečeněj za synka plukovníka lidově-demokratický armády, jak ho národu později předvedl Donutil v *Pelíškách*.

Základem všeho je mít dobrej plán. Ten můj spočívá v tom, že když o něm řeknu Štěpánovi, tak ten očistec, kterým momentálně prochází v Masečíně-Prasečíně, možná přežije.

Štěpán je člověk, se kterým jsem prošel vězením v Íránu i pákistánskou pekelnou dírou jménem Pěšavár. Dávno předtím,

než se stal titulkem ve zprávách a pionýrským táborem pro teroristy, který by nejradši vymazali americkou civilizaci z povrchu zemského. Což by se mimochodem nám se Štěpánem teda fakt nelíbilo. Americkou civilizaci máme totiž tak nějak neformálně dlouhodobě rádi, vždycky jsme ji obdivovali se vším všudy. Možná jsme byli trochu romantický naivové, protože jsme koneckonců bydleli v tom komunistickém lágru za železnou oponou, ale bylo to tak a důkazy existují. Je taky fakt, že jsme se s tím nesnažili moc bojovat.

Tenhle můj kamarád je z definice subverzivní typ. Narušitel a korumpovatel čehokoli. Pochází z pražský česko-slovensko-židovský rodiny žijící v komunismu, což je samo o sobě anamnéza jako prase. Fascinovalo mě už to, že se jeho rodiče jmenovali Tibor a Melánie, že bydleli „dole v Praze“ v Dlouhý ulici, měli anglický auto, kterým nikdo nejezdil, a na stěnách originály českých mistrů, a taky služku, který se říkalo „paní“. Já jsem něco takovýho do té doby znal jenom z filmu.

Byl vychován v lásce ke knihám. Neustále je nakupoval a hned vzápětí s náruživostí narkomana četl. Otec, ředitel knižního nakladatelství, mu otevřel neomezený úvěr v knihkupectví Na příkopě a jeho jinak velmi nezbedný syn ho vydatně využíval. Kolem pobíhali hodní strýčkové Ota Pavel a Arnošt Lustig. Dodnes tvrdí, že „dokud je co číst, tak není problém“.

S Amerikou to bylo ve Štěpánově rodině ovšem složitý. Otec ji nenáviděl, protože rodině odepřela azyl před Hitlerem a v jeho očích tím pádem rodiče odsoudila k smrti v Osvětimi. Tibor z toho vlaku do pekla utek, poslední tři roky války prožil v Budapešti a dokázal si pořídit tři různé identity, aniž by uměl pořádně maďarsky, což považuju za slušnej výkon. Sestra Edita, která se do té Ameriky přece jen dostala včas, se mu to všechno snažila zpříjemnit zasláním exkluzivních darů jeho roztomilým

a zatraceně živým dětičkám. Proto měl Štěpán už v padesátech letech pravý džíny Levi Strauss. Žádný blbý tuzexový rifle, ale regulérní „štrausky“, což bylo v těch dobách něco jako zlatý poklad na Stříbrným jezeře, pokud jste to uměli ocenit.

Štěpán je rovněž playboy v pravém smyslu toho slova. Práce ho nebaví, jeho oplétačky se zákonem jsou četné a prakticky nikdy nekončí. Rád překračuje hranice čehokoliv, a pokud možno nedovoleně. Nejde ani o to, dostat se na druhou stranu, jako o samotný fakt vniknutí do zakázaného prostoru.

Takže možná nepřekvapí, že další částí Štěpánovy složité osobnosti, zmítané extrémními okolnostmi a chronickou krizí identity, je jeho láska k tomu, čemu se lidově říká omamné drogy. Začalo to substancemi cannabisového typu, posléze došlo i na halucinogenní extrakty, jakož i stimulanty. Ba ani opiátů se příležitostně nezříkal.

Vyzkoušel jsem s ním všechno, včetně kanadských čisticidel na záclony. Na rozdíl ode mě Štěpán odmítal představu, že by snad droga mohla být nebezpečná. Svou mimořádnou soutěživost navíc prokazoval slovy: „Vemte si, jakej sajrajt chcete, já si ho vezmu ještě vo trošku víc.“ Momentálně má za sebou dvacet let na pervitinu a deset let na inzulinu.

Ale každopádně to byl on, kdo ubalil toho jointa tehdy v létě, když jsem ležel na spartakiádním lehátku ve Van Nuys na předměstí L. A. a poslouchal ještě teplej výlisek *Some Girls* a uvědomil si, že Rolling Stones jsou tak zhruba totéž jako Žlutej pes. Račte omluvit mou nadutost, ale ten materiál byl zřejmě fakt dobrej.

No, a tenhle člověk, který se protloukal životem ode zdi ke zdi a při tom vypadal trochu jako Alain Delon a trochu jako Steve McQueen, dneska vypadá jako Perníkovéj táta a moh by klidně hrát v tom seriálu na Nova Cinema. A pak že se našim seniorům neotevírají nový obzory! Bohužel má ale i cukrovku, je dávno bez zubů, a co víc, nejspíš si pořád občas, svátečně, něco

zobne. I když evidentně mistrovsky dávkuje, takže nezasvěcený laik nic nepozná.

Ale bohužel letos, ledva v kruhu rodiny a přátel oslavil šedesátku, byl vyhnán/utekl z domova, a to asi z dvaceti sedmi důvodů neboli v podstatě pro „celkovou nesnesitelnost bytí“.

Sešup to byl parádní. Pamatuju si úplně přesně, jak jsem se leknul, když jsme za ním s Dušanem přijeli do toho smutného exilu v Masečíně, navedeni Štěpánovou sestrou Bublínou, která mi předtím do telefonu dramaticky vyprávěla, jak se její o deset let starší bratr právě nachází na pokraji smrti. To jsem ještě nevěděl, že mi to říká proto, aby bráchu dostala z chajdy pryč, protože tam potřebuje nerušeně vegetovat se svým aktuálním milencem.

Štěpán nás uvítal svým obvyklým širokým (dnes již bezzubým) úsměvem, aby nás provedl kdysi luxusním domečkem, kde jsme strávili pár důležitých okamžiků svého mládí. Viděli jsme zdevastovanej, vybydlenej objekt plnej kramů a jako třesinku na dortu jsme si mohli prohlédnout i sotva zaschlé cákance lidský krve na zdech.

„Včera tu bylo trochu veselo,“ řekl Štěpán s provinilým úsměvem a rázem nás přemístil telemostem do prostředí *Kriminálky Miami*, což on dovede.

Aby vzápětí nonšalantně vyprávěl o právě proběhnuvší bitvě na mačety, kdy na jedné straně barikády stál on se svým ošetřujícím lékařem a na druhé Bublina se svým nápadníkem. Byla to lehce salonní a místy i zábavná historka, jejíž realita bohužel hraničila s *Válkou Roseových*, a to je, prosím pěkně, hollywoodskej film. Ale tohle byl Štěpán, náš kamarád, a ne nějakej příbklej celuloidovej hrdina! Bez ohledu na to, že Štěpán Masečín tehdy uhájil a v krutý bitvě nakonec vyhrál, bylo to Pyrrhovo vítězství.

Takže chápete, že mi bylo blbý se dívat, jak se můj kamarád úplně zbytečně pohřbívá zaživa. A začal jsem přemejšlet, co můžu v týhle chvíli udělat. Vzít si ho k sobě domů nemůžu, na to

nemám ani prachy, ani fyzičku, ani psychičku. Někoho by možná v podobný situaci napadlo nabídnout mu morální podporu, ale na tu se může každéj leda vysrat.

Mimochodem, základní příčinou narkomanie – pokud to ještě náhodou nevíte – je nuda. Ta strašlivá prázdnota někde uvnitř, kterou je nutno zaplnit, protože bez toho štěstí není.

A když si někdo zamane, že toho druhýho ze spárů tý drogy vyvede, musí mu nabídnout něco, co tu předchodí dobrotu aspoň nějak – částečně – nahradí a nudu odstraní. A tak jsem přišel na to, že pojedeme do Ameriky a napíšeme o tom román. Protože nic lepšího si momentálně neumím představit.

* * *

Pokud to klapne, budeme na to tři, tak jak to u mušketýrů má bejt. A ten třetí se jmenuje Dušan.

Jeho rodiče k nám přišli coby kočovní válečníci z východu, pravděpodobně z jižní Moravy, něco jako Cyril a Metoděj po tisíci letech. Otec byl letec, malíř, zpěvák a bůhvíco ještě, ale protože se na závěr války dal k partyzánům, nakonec logicky nastoupil k již zmíněný lidově-demokratický armádě jako třeba Šabachův fotr a vůbec kdekdo v tý době. Maminka pocházející z rodiny, která v týhle zemi zakládala komunistickou stranu, to jistila jako žena železnýho charakteru, což v tý rodině je něco jako poznávací znamení.

A ten mladší z jejich dvou synů, Dušan, mě kdysi dávno na začátku, teda na konci šedesátek let, seznámil se Štěpánem a nakonec to došlo tak daleko, že jeho život je s těma našima propletenej tak neuvěřitelně, že to snad ani není možný.

Přes všechny podobnosti je ale Dušan přece jen v něčem jinej než my dva. Nejen že je o pět let starší. Zatímco my se Štěpánem jsme ostřílený pražský krysy, on se narodil rok po válce v Ivan-

čicích, takže je prakticky z Brna. To by byl za normálních okolností docela malér, ale v tomhle případě se to nepočítá, protože se hodně stěhovali. Takže když přišel do Prahy na gympl, byl tu úplně sám, bez kamarádů z pískoviště, který berete jako zbytečnou samozřejmost, ale bez nich to je přece jen jiný.

A tam na gymplu se seznámil s Pětníkem, maloburžoazním synkem, kterež kromě vily v Dobřichovicích disponoval magnetofonem značky Grundig a bezpočtem nahrávek, který široko daleko nikdo jinej neměl. A v jeho životě se záhy objevil Elvis Presley, ale i John Coltrane, velmi si nepodobní, ale stejnému pánu sloužící exponenti pekelnictví z dalekého zámoří. Pryč bylo slušné vychování a Dušan svou neutuchající energii tehdy vrhnul do závodního plavání a bubnování v dixielandový kapele.

Po maturitě se přihlásil na techniku, ale usoudil, že je to příliš jednoduchá škola, a tak přešel na jadernou fyziku, kam chodili jen úplný magoři. A pokud tam byly nějaký holky, tak byly určitě hodně chytrý, ale bylo jich hrozně málo. Takže když tu školu absolvoval, už dobře rozlišoval dvě základní stránky života: intelektuální a hormonální. A prostě se přihlásil na práva. Tam bylo holek daleko víc a hezčích. A tak se dostal k nám, do společnejch hodin tělocviku.

Dušan celej život čte a píše a neustále studuje a ještě častěji někoho poučuje, protože je emeritní génius, a to je úděl. Někdy to vypadá, že neví, co je cit nebo soucit, že snad nemá srdce, ale on si nemůže pomoct. Což neznamená, že to člověka nesere. Ale málo platný, naučil mě transpozici těch základních tří akordů, na kterých stojí svět i rokenrol. Zároveň je to jedinej člověk, kterýho znám, kdo může říct, že spal s Veleknězem v jedný manželský posteli, a slibuje, že jednou vydá svědectví o tom, jakej je pod dekou.

Všichni tři dohromady máme leccos společného a někdy jsou to věci, který nás spojujou víc, než by nám muselo bejt příjemný, ale dá se to přežít. Jednou z nich, jak už jsem naznačoval, je láska k Americe. Řeknete si, že jsme byli od tohoto ďáblova doupěte chráněný obrovským oceánem plným slaný vody, a navíc železnou oponou z pravý magnitogorský rudy. Ale cesty Satanovy jsou nevyzpytatelný, dokáže se zjevit ve správnou chvíli na správném místě bez ohledu na překážky. Prostě jen tak, z ničeho nic.

Vzpomeňte si třeba jen na to, jak fungoval jeden z nejaktivnějších propagátorů americký romantiky v tehdejší Československu – nepoučitelný východoněmecký fantasta Karel May!

Všechny ty svý romány o Vinnetouovi, náčelníkovi Apačů, a jeho bílém bratrovi jménem Old Shatterhand napsal, aniž by na vteřinu opustil rodný Krušnohoří.

Tento psychickou chorobou týranej nešťastník, kterej strávil většinu života buď v kriminále, nebo u soudu, si všechno vycucal z prstu. Ale jak!

Satan nachází velkou sílu v tzv. romantice Velkého neznáma. Neznámo nás baví právě proto, že ho neznáme. A když je navíc tak nějak zakázaný, a navíc z tý dálky vypadá dost dobře, tak to nemá chybu. Tohle byl přesně náš případ. Amerika byla nepřítel, moc jsme ji neznali, ale učarovala nám přímo absolutně. Co bylo americký, bylo prostě nejlepší! A pokud šlo o holky, nebylo tomu jinak.

Což nás přivádí ke druhý věci, která nás tak nějak spojuje, a tou je Jarunka.

Jarunka měla jednu zásadní přednost, a totiž tu, že uprostřed toho depresivně-sametovýho kriminálu, ve kterým jsme se poznali, vypadala a fungovala jako šestnáctiletá hippie bohyně a veteránka z Woodstocku v jednom balení.

Její matka byla moje profesorka na fakultě a svou dospívající dcerku, která se právě vrátila z Anglie, posílala k nám, aby

neztratila ten správněj přízvuk a celkově nevyšla ze cviku. No, a když Jarunka naklusala do hodiny anglický konverzace, kde jsem se právě nacházel, byl jsem ztracen. Přestože přijela z Liverpoolu, měla americkej přízvuk a kromě krásy a inteligence měla i indiánský pončo z bolivijský lamy. Vymýšlel jsem nej-různější záminky, jak se dostat do její přítomnosti. Pomáhali mi Štěpán s Dušanem, v tý době mý dva úhlavní kamarádi, a pro každýho z nás to mělo jistý důsledky. Stručně řečeno, našel jsem ji a zamiloval se do ní první já, ona ale zbožňovala Štěpána a nakonec si ji vzal Dušan, aby s ní měl Kamilku a pak se s nima rozvedl. Štěpán nakonec fásnul její sestřenici Naděždu a já mám za manželku Bludimíru, její spolužačku z gymplu. A třetí věc, která nás spojovala, byl ten pocit, ve kterým jsme žili, protože ve finále je to vždycky vo pocitu, to vám řekne každěj.

Něco podobnýho jako my tehdy po ruský okupaci v roce 1968 musel zažít slavněj českěj spisovatel jménem Josef Škvorecký na konci druhý světový války, když mu bylo stejnejch dvacet let.

Jeho *Zbabělci* popisujou poslední dny druhý světový války z pohledu mladýho člověka, kterej má rád Ameriku, holky a jazz, jak říká přibližlý klišé knižních anotací, a je mu to málo platný. I on znal ten pocit nevyhnutelnosti, se kterým se musel dívat, jak jeho zemi obsazuje Rudá armáda. Ústy hlavního hrdiny Dannyho Smiřickýho v rozhovoru s jistým anglickým osvoboditelem tu náladu Škvorecký popisuje takhle:

„Tell me, Danny,“ řekl Siddel, „jste rád, že tu jsou Rusové, nebo byste měl radši Angličany?“

„To víte, že bych tu měl radši Angličany,“ řekl jsem, ale najednou jsem nevěděl, jak byl Bůh nade mnou, najednou jsem nevěděl. „Ale oni tu jsou. To se nedá změnit.“

Ten zoufalej pocit nevyhnutelnosti, a hlavně toho, že tady vůbec někdo musí bejt, a že tudíž něco jako svoboda pro nás nejspíš neexistuje, to byl von, to je to, o čem mluvím.

A aby bylo úplně jasné, jak je to všechno provázané, tak Járinka, ta zmíněná matka Jarunky, je z jedné strany skutečná osoba, ale z druhé strany taky náhodská femme fatale, nedostupná spolužačka nešťastně zamilovaného Škvoreckého a posléze románová postava zvaná Lizetka, jak ji známe právě z *Tankového praporu*.

Byli jsme mladý, nezkušený, lehce rozervaný, a tak si zkuste představit, jak nám bylo, když dva roky po tom, co k nám napochodovaly armády tý říše, nad kterou slunce nezapadalo, v Ruzyni z ničeho nic přistane letoun naší socialistický aerolinie ČSA a v něm krásný, sedmnáctiletý americký holky coby součást středoškolského pěveckého sboru z městečka Montclair, který se nachází v zahradním státě New Jersey, na dohled od Antikristova trůnu na Wall Streetu.

Jestli tomu po létech dobře rozumím, tak Satanáš se prostě nehodlal smířit s tím, že by měl přijít o to krásný město jménem Praha. A rozhodnul se nasadit do akce výsadkovou jednotku rokenrolového typu, komando lásky s kytarama a jasným cílem: poplést nám hlavy.

Nejvyšší kněžkou toho evangelizačního sboru byla pro mě Terry. Zpěvačka, malířka, filozofka, a to jí bylo teprve sedmnáct. Měl jsem pocit, že jsme jako Romeo a Julie, akorát místo Monteků a Kapuletů tady byl Východ a Západ a my někde mezi tím uprostřed týchle blbý studený války, kterou nám tady zanechali naši milovaný předkové. O co kouzelnější tohle dobrodružství bylo, o to krutější bylo vystřízlivění.

Protože když pak za dva tejdny letěly holky zpátky do Států, koukali jsme na ten jejich tryskáč, jak se zvedá do vzduchu, zatímco my sedíme na zemi a musíme tu dřepět furt a třeba je už nikdy neuvidíme, a hned nám bylo jasné, co je to zlomený srdce a o čem je vlastně ta písnička *Leaving on a Jet Plane*. Protože zlomený srdce, to rohatej přímo miluje.

A teď si představte, že mezitím uplynulo čtyřicet let, předvánoční nálada je zrovna zoufale sentimentální a mě najednou na-

padá dát do vyhledávače to jméno, který jsem kdysi tak toužebně vyhlížel na pohlednicích a dopisech, dokud ještě chodily. Vždyť je to najednou tak snadný! Snadný, až z toho jde strach. Strýček Google mi ukázal, že Terry bydlí ve Vermontu, což je taková americká Šumava asi čtyři hodiny jízdy po dálnici číslo 91 na sever od New Yorku, a je tam relativně známou osobností. Po nějaký kariéře u filmu se etablovala jako zasloužilá umělkyně se specializací na murals neboli nástěnné malby. Má vlastní malířskou školu, kam chodí podle všeho mladý nadaný dětičky ze slušnejch rodin.

A právě do týhle školy se musíme přihlásit, což považuju za perfektní záminku, jak ji zase po letech nenápadně vidět, Štěpán bude psát a Dušan nás může kritizovat jako vždycky.

Takže suma sumárum takhle nějak toho prosincovýho odpoledne vzniknul ten úžasnej plán, i když, jak chápete, on to není žádnéj pořádnej plán, je to spíš jen taková vize neboli roadmap, jak dneska říkají politici, když nevědí kudy kam. Protože i oni mají vždycky jen ten začátek a pak ten vytouženej cíl a mezi tím vůbec nic.

A ještě vysvětlím, proč jsem si jako pointu zvolil to malování, což vám určitě vrtá hlavou, protože to nedává žádnéj smysl. Je to proto, že já neznám nic, co by pro mě bylo těžší. A taky proto, že *Finis coronat opus*. Každá životní cesta, každá odysea musí vrcholit činem, kdy hrdinný rek překonává sám sebe.

Ale důležitý je dodat, že v týhle chvíli nikdo, ani Terry, netuší vůbec nic o tom, že do její krásný školičky se přihlásí tři obstarožní pražský existence v nejlepších letech – jedna bez zubů (Štěpán), druhá bez vlasů (já) a třetí bez srdce (Dušan).

Zní to lákavě, ale:

„Psaní románu je milostný akt s řadou tristně předčasných ejakulací,“ říká zmíněný Škvorecký, a ten by to měl znát.

„Ale také s řadou krásných orgasmů,“ dodává, aby neodradil budoucí spisovatele.

Kapitola první

Kdy na Nově je husto, v Brně kosa, Keith Richards vypráví příběh svého života, Velekněz žertuje, na Štěpána se Štěpánem, dozvíme se, kdo je to doopravdy Pete Seeger, a dostaneme se až do Florencie

Pátek 10. 12. 2010

Je zrovna další Mezinárodní den lidskejch práv a něco se muselo stát, když jsem před chvílí koukal v televizi na závěr filmu *Doba ledová 3*. To světlo, co viděli Blues Brothers tehda v kostele, když přišel James Brown jako reverend Cleophus, tak to sem sice nezahlídnul, ale jinak to bylo v tu chvíli úplně stejně jasný. Začal jsem mít zřetelnej pocit, že nějaký vyšší síly začínají vést moje kroky, a to jsem, prosím pěkně, dneska ještě nic neměl, teda kromě prášků na vysokej tlak a cholesterol.

Já jim dám Zeťovou, já jim dám Řítmuse! Jasně že to bylo krutý, když mi na Nově se smlouvou na SuperStar v ruce řekli tejden před natáčením, že bude všechno jinak. Jasně že do toho Dara už dávno hodila vidle a Martička je tam ještě votočila, ale i tak to bylo blbý. Ale skvělý je, že vlastně díky tomu začalo tohle dobrodružství. A bude to nabitej tejden, jak to tak vypadá. Už dávno jsem si všimnul, že vždycky koncem roku jsou ty diáře nějaký menší než jindy, jako by se to tam všechno ani nemělo vejít.

Sobota 11. 12.

A tak hned ráno volám Naděžďě, což je mimochodem nejen Štěpánova manželka, ale taky moje dlouholetá kolegyně z redakce.

Dobrá zpráva, kterou jsem získal, je, že Štěpán žije. Blbá zpráva je, že Naděžda už o něj doma zřejmě fakt nestojí, libuje si u nového sporáku a vyhrožuje rozvodem. Že prej si nenechá domů přijít exekutora, až udělá Š. zase nějaký průser. Zní to logicky, těch průserů už za život udělal dost. Na druhou stranu, a to je dobrá zpráva, říkala, že eventuální tradiční vánoční společenské večírek naší partičky je v pohodě a ať se nebojím, že se nám tam nepohádají. A zvítězila hláškou: „Žít s ním nebudu, ale na mejdan s ním klidně přijdu.“

Neděle 12. 12.

Tenhle svatoštěpánskej mejdan je důležitěj, protože je to velká tradice a taky to bude vlastně první test toho, jak se věci mají. Je to každoroční návrat ke kořenům, nemilosrdná bilance úspěchů a neúspěchů, hodnocená s brutalitou možnou jen mezi nejlepšíma kamarádama, a je to vlastně dárek, kterej si dáváme, když už jsou ty Vánoce, že jo. A protože tu práci za mě nikdo neudělá, jdu telefonovat a organizovat. První na řadě je Pětník, kterému nejdřív nenápadně vyprávím tohleto a támhleto a pak na něj udeřím:

„A mělo by to bejt u tebe.“

Jak už víte, Pětník je Dušanův spolužák z gymplu, saxofonista tamější skupiny, známej Haničky, Dušanovy druhý exmanželky. Je nejlepší muzikant z nás všech, ale nikdy nic nezahraje.

Kroutí se jako had, jako bych v telefonu slyšel, jak si okusuje nehty, vylouvá se, že novej barák ještě není hotovej a v tom starým je to těžký, ale já neuhýbám ani o píď.

Středa 15. 12.

Čekal jsem, že se Pětník bude nějak vylouvat, a docela mě zajímalo, co bude ten trumf, kterej vynese na závěr. Že to bude mrtvej pes, jsem vážně nečekal.

Ahoj,

ozývám se, jak jsem slíbil... Myslím, že by bylo dobré zachovat tradici a někde se sejít na Štěpána jako obvykle.

Tady u nás s tím počítám na sto procent – slibuju a osobně se Ti zaručuju!!! – již příští rok, při příležitosti „kolaudace“ nového domu.

Letos to však není nejlepší nápad.

Navrhuju tedy tyto alternativy:

- 1) Masečín (pouze „pánská jízda“?)
- 2) U vás (návrat k tradici?)
- 3) U Dušana
- 4) U Caldů (popř. jinde v hospodě)

Zdraví Pětník

P.S. Letošní rok je nějaký špatnej. Velký problémy se stavbou (budeme muset vyměnit asi celou střechu) a představ si, že nám ještě k tomu předevcírem umřel pes.

Tak jsem to přeposlal Dušanovi, aby viděl, jakýho má kamaráda, spolužáka a kolegu z kapely, pustil jsem to z hlavy a začal se chystat na cestu sněžným mořem od nás z Řevnic do Prahy.

Na jolku na Hradě jsem tím pádem přišel jako jeden z prvních, přestože jsem ten kopec ze Všenor nahoru jel asi půl hodiny, ale Dušan tam byl ještě dřív. Popíjeli jsme víno, probírali nejnovější vládní krizi a čekali na Velekněze. Ten přišel s malým zpožděním, zato ve velké formě. Nejdřív nás zkoušel z toho, jestli jsme dneska četli noviny, pak předčítal esemesky německejch poslanců, hromadně měnících svoje eura za český koruny, který si ukládají do našich bank. Ale do kterejch, nechtěl říct. Nakonec ukazoval, jak by Švejnara vyhodil od zápočtu z ekonomický teorie, a vůbec se choval rozverně.

Když jsme vyřešili tu vánoční vládní krizi, shodli jsme se, že mejdan se konat musí a druhou nejlepší variantou je udělat ho brutálně v Masečíně v tý narkomanský díře, ale ne jako pánskou jízdu, jak to navrhuje renegát Pětník. Pěkně s holkama a hlavně s Naděždou. Nakonec, ať ten humus vidí a pochopí, proč je to všechno tak důležitý. Pak jsme se odebrali do Dušana nově staromládeneckýho doupěte na Vinohradech, a když už bylo k půlnoci a lahvinka ruskýho koňaku z Oděsy pomalu brala zasyvý, nastínil jsem roadmap cesty do Ameriky. A se zlou jsem se potázal.

Nejdřív se o tom vůbec nechtěl bavit a dost přímočaře prohlásil, že si něco takovýho neumí ani představit, ani se Štěpánem, ani se mnou.

Já na to, že tohle by bylo s oběma najednou, a to je něco jinýho. On zas, že do Ameriky nepojede, pokud tam nebude minimálně přednášet v Chicagu, a já na to, že zařídím takovej program, že bude zírat. To ještě netuší, že bude kreslit a malovat.

Čtvrtek 16. 12.

Ráno sněžná rallye domů a na Vinohradský hulákám z okna jedoucího auta na Oskara. Oskar je hitmaker, světoběžník a já mám pocit, že má z nějakýho důvodu pro můj život velkej význam. Stojí na chodníku a taky se evidentně vrací odněkud. Když na něj volám, kouká na všechny strany, ale nakonec se zdá, že na poslední chvíli zachytil můj ksicht. Vzápětí přichází esemeska:

Ty a ja na Flore / hledivse do more / kdeze ty v pokore /
chlapecku maly muj / zahryznut v pakore / stale vezis?

Zasažen tímto výtryskem instantní poezie parkuju, mobilizuju zbytky veršotepeckých schopností a odpovídám:

Jsi genius / ta silnice je ale hnus / musim si hlídat svůj anus!

A on na to hned:

Tam ja ti nevlezu / nevera ku masu / predbezniak Nerezu /
do misy posezu / chraci

Přemejšším, jak to někdejší zakladatel skupiny Marsyas myslí, a napadají mě různé věci, ale na tohle se už nedá nic říct. Což ovšem bejvá v rozhovorech s Oskarem spíš pravidlo než výjimka.

Čtvrtek 16. 12.

Dobrá zpráva! Ukazuje se totiž, že Štěpán má už zítra jít podepsat nájemní smlouvu na byt, kam by se mohl přestěhovat. Což by bylo senzační, protože by se dostal zpátky do Prahy, začal by žít jako člověk (doufejme), a hlavně: máme konečně ideální místo na mejdan. Žádnéj ponurej Masečín, ani na zapřenou u Pětníka, ale rovnou na Ořechovce, v tom našem pražském Beverly Hills, který bylo vždycky o kousek vejš než Hanspaulka nebo Baba!

Večer už radši vlakem, na mejdáněk v hotelu Kempinski, kde to bylo přes ulici cejtit socanama, ale jinak golfová klasika. Dozvěděl jsem se, že v Palm Springs v klubu, kde je členem třeba Bill Gates, mají v bunkerech místo písku drcenej mramor! To bude asi tím, jak tam pořád zavírají nějaký banky a pak nevědí, co s těma barákama.

Pátek 17. 12.

Do Brna jedu zase vlakem, protože nechci nic riskovat. Potřebuju dorazit na místo včas, venku sněží jako blázen a vlak, no-

tabene mezinárodní, je přece tutovka. Hotel hned u nádraží, to nemá chybu.

V kupé někdejší Vindobony, které se dneska říká Gustav Klimt Express, sedí naproti mně u okna jen jedna anglicky mluvící slečna, nejspíš Australanka, která si hledí svýho, a já mám božskej klid. Ale to všechno se mění v Pardubicích. V důsledku kalamity tam čeká spousta lidí, který přivezl zpožděnej vlak z Děčína, a ti všichni se hrnou k nám, čímž se poměry v kupé radikálně mění.

Dovnitř vnikají celkem čtyři osoby včetně matky s malou dcerkou. Tato zjevně jurodivá ženština začíná hned všechny buzerovat, jako že minimálně musí sedět proti svý dceři, a nejlepší by bylo, kdyby její dcera mohla sedět u okna, aby si mohla kreslit, a ona naproti ní, tudíž na mém místě, protože tohle je „kupé pro děti“, kteréžto děti tu mají absolutní přednost!

Dovolil jsem si tiše namítnout, že mám na svý místo u okna zakoupenou místenku, ale nijak jsem to nehrotil.

„Vy si myslíte, že když jste veřejně známá osoba, tak si můžete dovolit všechno, že jo?“ opáčila vetřelkyně a začala rozbalovat tašky s jídlem.

Na to jsem jí řekl, že podle mě žádný kupé s absolutní předností pro děti neexistuje, ale že se mohu mýlit.

„Já jsme vás uá v tý televizi vodhadla,“ dodala a vyjádřila přesvědčení, že o tomto setkání určitě budu co nevidět v televizi vyprávět. Opáčil jsem, že o tom napíšu román a ona v něm bude hrát hlavní roli, což byla trošku nadsázka, ale pobavila všechny v kupé, kromě Australanky, která nerozuměla ani slovo. Nicméně rychle vytáhla papíry a začala si něco horečně psát. Asi taky nějakej román.

Matka pak začala svou jinak sympatickou dcerku vychovávat někde mezi afektovanými polibky a oslovováním „drobínku“ a na druhé straně nesmyslným řešením rovnic o třech nezná-

mých a přísnými zákazy kreslení žlutou barvou, protože žlutou přeci maminka nemá ráda!

Někde kolem Český Třebový zhaslo světlo a v kupé se rozhodlo šero, který znemožňovalo vyplňování luštěnek, psaní i čtení.

„To bude ta změna proudu, drobínku. Jsou dva druhy proudu: stejnosměrný a střídavý. A teď jsme přešli na ten druhý,“ dodala matka a význam této pozoruhodné informace ještě podtrhla.

„Jsou ženy, které o tom celý život nic nevědí!“

Za sebe musím říct, že je i celá řada mužů, z nichž někteří se dokonce narodili v ulici nesoucí jméno vynálezce střídavého proudu, kterým podstata jevu zvaného elektrina zůstává utajena. Ale nějaká změna proudu to byla, a ne že ne.

Pak přišla průvodčí a okamžik pravdy. Statečná konduktérka potvrdila, že nic takového jako kupé s absolutní předností pro děti České dráhy, a. s. nemají v repertoáru.

„Ani podle nového grafikonu, který vstoupil v platnost včera?“ zaútočila moje překvapivě dobře informovaná sousedka. Konduktérka otázku přeslechla a měla se k odchodu.

V rámci pomsty se matka rozhodla, že udělá v kupé lůžkovou úpravu spočívající v tom, že se sedadla proti sobě spojí a ulička mezi nimi zmizí. Takže jsem byl i s Australankou u okna izolován a bez možnosti kupé opustit, aniž bych lezl přes ležící matku s dítětem. Drobínek ovšem brzy usoudil, že spánek je nuda, a začal na vzniklém lůžku skákat jako na trampolíně a názorně předvádět, jak by to asi vypadalo v kupé s absolutní předností pro děti, kdyby nějaké existovalo. Pak matka navrhla, že by se mohly zpívat koledy.

„Tenhle pán se zabývá hudbou, tak si dej záležet,“ řekla a významně na mě ukázala.

Drobínek dal dohromady slova první sloky „Pásli ovce Valaši“ a pak pokračoval rytmickým, ale o to hlasitějším ta-ta-ta-ta-ta-ta-ta.

Ještě nikdy jsem se do Brna tak netěšil.